

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

OLUKORD EESTI MAJANDUSES

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

17.10.2023

-
- / KIIRE INFLATSIOON;**
 - / JÄRSULT KASVANUD INTRESSIMÄÄRAD;**
 - / SISENDHINDADE KASV;**
 - / TUGEV SURVE PALKADE TÕSTMISEKS;**
 - / ENERGIAKANDJATE KÕRGE HIND;**
 - / PEAMISTE EKSPORTTURGUDE MADALSEIS;**
 - / OSKUSTÖÖJÕU NAPPUS;**
 - / SÕDA JÄTKUB.**

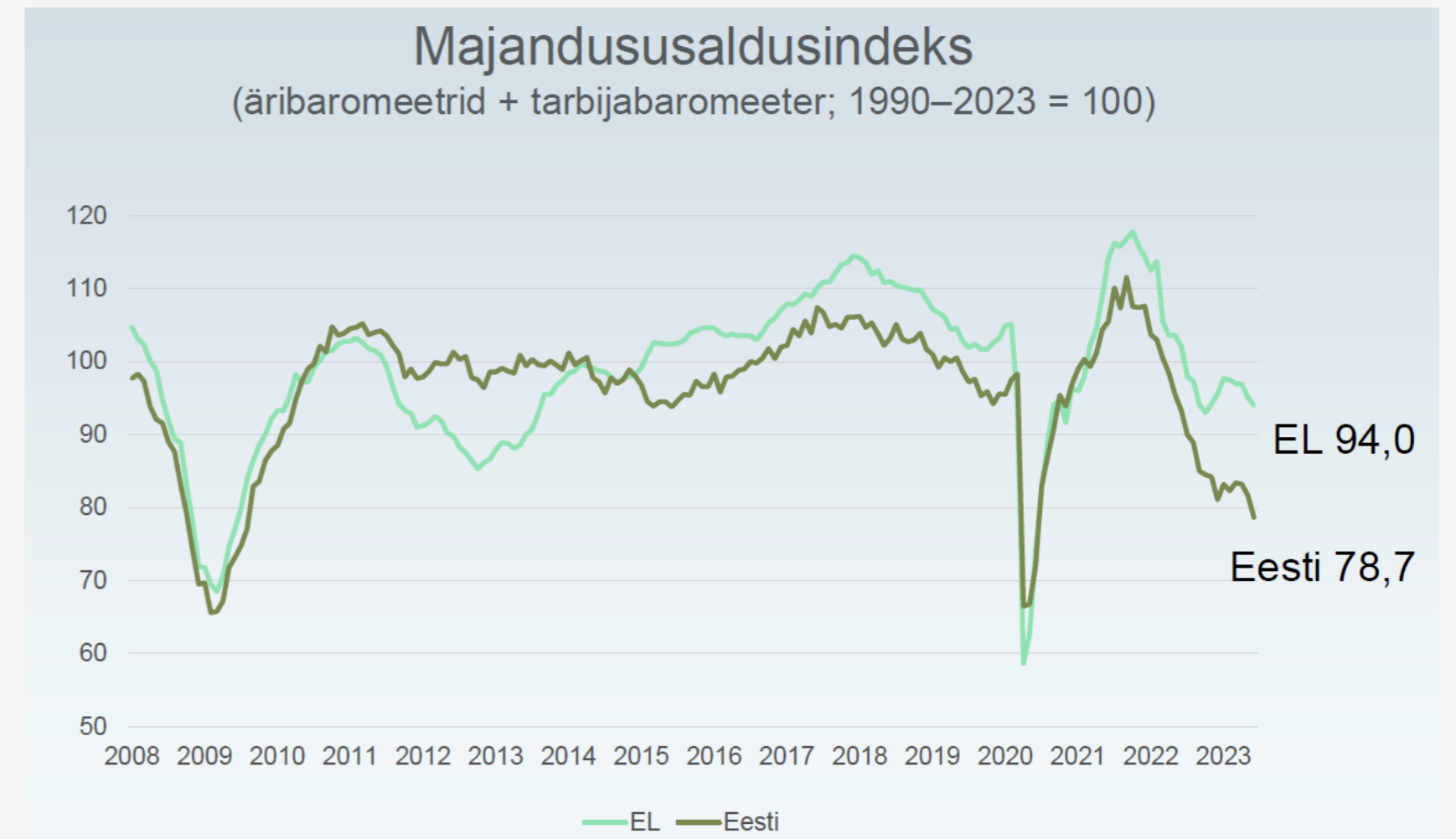
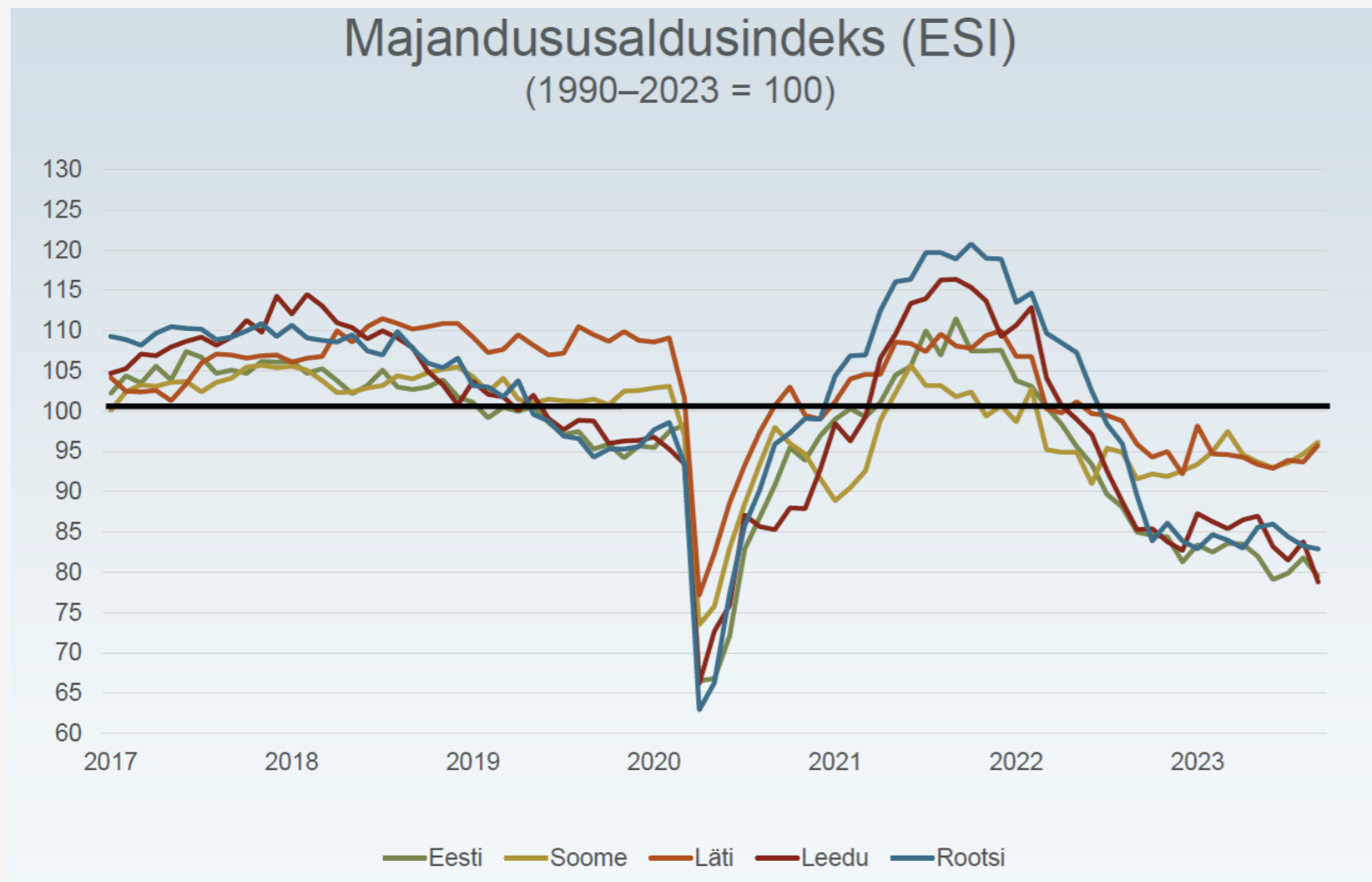
Majanduse probleemid on täna tingitud peamiselt välistest mõjutajatest, kuid oma otsustega saame olukorda leevendada ja rumalusi vältides olukorda ise mitte raskendada!

TÄNANE OLUKORD

- / SKP langeb alates eelmise aasta teisest kvartalist;
- / Eesti päritolu kaupade eksport vähenes augustis 21%;
- / Eesti tööstusettevõtted tootsid augustis 12% vähem toodangut, kui aasta tagasi;
- / töötuse määr on tõusnud alates selle aasta esimesest kvartalist;
- / valitsusel puudub majandusarengu strateegia, mis koos plaanitavate maksutõusudega suurendab oluliselt ebakindlust ning halvendab majandus- ja ettevõtluskeskkonda ja konkurentsivõimet;
- / Eesti Konjunkturiinstituudi septembri äribaromeetris hindab valitsuse viimase 3 kuu tegevuse mõju Eesti ettevõtluskeskkonna konkurentsivõimele negatiivselt 52% vastanutest.

TÄNANE OLUKORD

/ Majandususalduks on oluliselt madalam pikaajalisest keskmisest ja seda ka meie peamistel sihtturgudel.

TÄNANE OLUKORD

Koondatavate arv sektorite lõikes 2023. aastal kollektiivsete koondamisteadete alusel

TÖÖSTUSE KÄEKÄIK

Eesti eksport on tugevas languses. Juulis oli kukkumine 26%, augustis 22%.

Suurimad kukkujad 2023. augustis, võrdluses augustiga 2022:

KAUBAGRUPP

Paber ja pabertooted

Metall ja metalltooted

Põllumajandussaadused ja toidukaubad

Puit ja puittooted

Elektriseadmed

Mitmesugused tööstustooted

EKSPORT (mln €)

32

114

151

147

206

106

MUUTUS

-31%

-25%

-22%

-21%

-12%

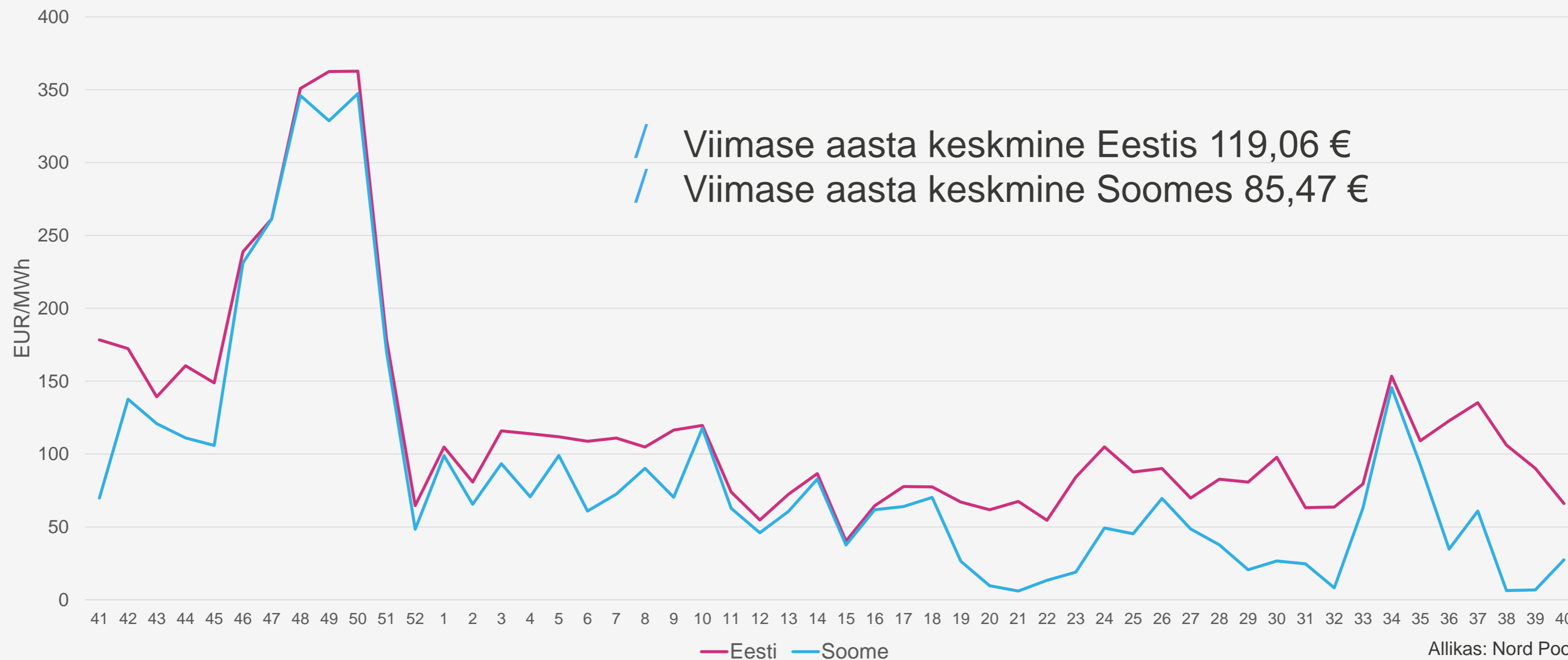
-10%

allikas: Statistikaamet

Kõikides harudes on ebapiisav nõudlus olulisimaks takistuseks toodangu mahu kasvule, sealjuures puidutööstuses on see suurimaks takistuseks.

EESTI JA SOOME ELEKTRIHINNA ERINEVUS

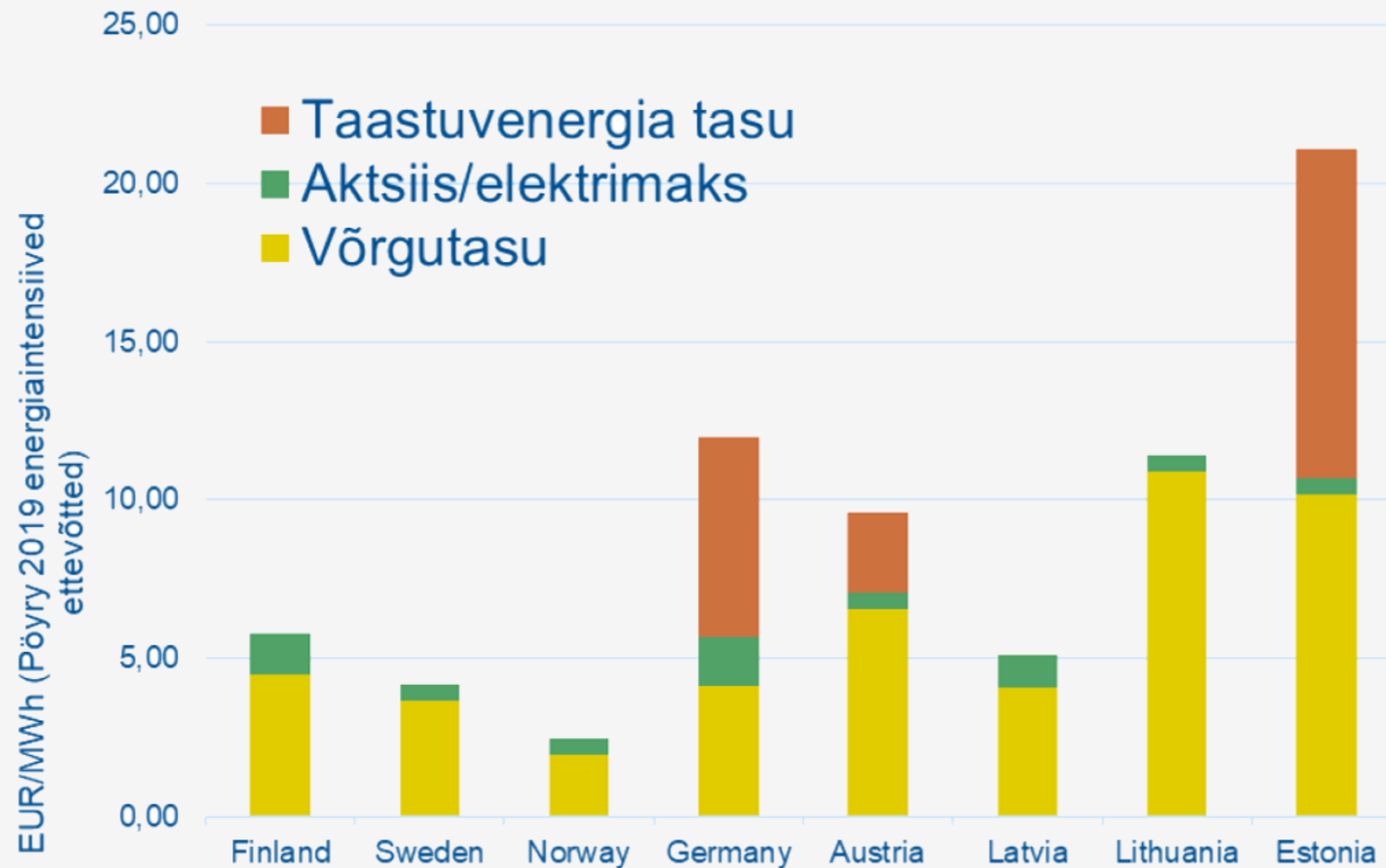
Päev ette hinnad Eestis ja Soomes viimase aasta jooksul nädalate lõikes (EUR/MWh)

Allikas: Nord Pool

ETTEVÕTTE JAOKS ON OLULINE KULU KOKKU

Energia hinnal on oluline mõju tänapäevase tööstuse konkurentsivõimele.

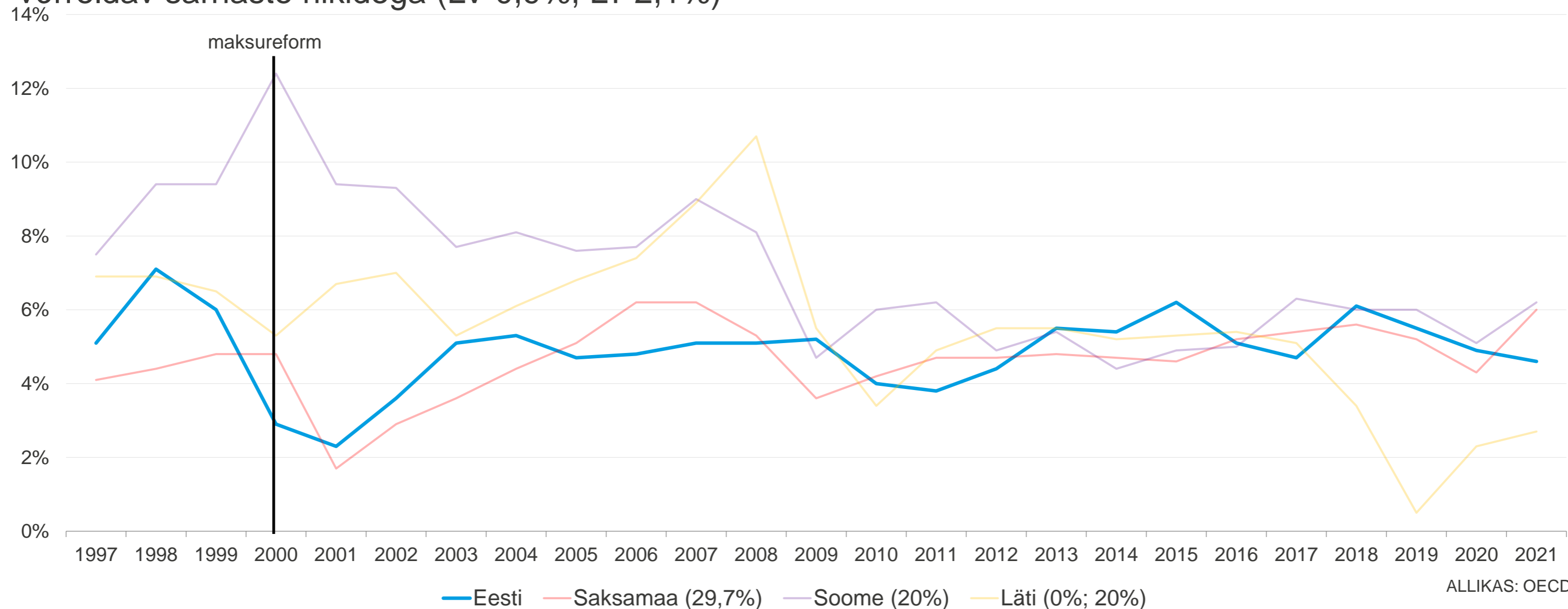

MAKSUPOLIITIKA MÕJUTAB ETTEVÕTLUST OTSESELT.

- / Maksusüsteem ja muudatused peavad aitama kaasa ettevõtete ja majanduskeskkonna konkurentsivõime ning ühiskonna jõukuse kasvule. Mõju tuleb eelnevalt hinnata koos ettevõtjate ja teadlastega;
- / maksumäärad peavad olema piirkonnas konkurentsivõimelised;
- / maksumuudatused peavad olema piisavalt pikalt ette teada;
- / iga maksumuudatuse puhul tuleb hinnata kulu kogumisele nii ettevõtjate kui riigi vaatest. Säilitada tuleb maksude maksmise ja kogumise madal kulu. Täna kulutab EMTA 100€ kogumisele 40 senti!
- / maksusüsteem peab olema lihtne nii maksumaksjale kui ka -kogujale. Sh läbipaistev, tulu teenimist mitte pärssiv, maksumaksjaid võrdselt kohtlev ja laia baasiga;
- / majanduslanguse ajal uusi makse ei kehtestata;
- / esmalt tuleb koguda kokku need maksud, mis juba kehtestatud ja seejärel saame rääkida uutest;
- / ettevõtete tulumaksusüsteem tuleb säilitada.

JURIIDILISE ISIKU TULUMAKSU OSAKAAL KOGUMAKSUTULUDEST

Ettevõtete tulumaksusüsteemi muutmise eel hirmutati, et 0% määr investeeritud kasumile toob 0 laekumised eelarvesse. Samuti on juriidiliste isikute tulumaksu osakaal SKP-st ca 1,7%, mis on võrreldav sarnaste riikidega (LV 0,9%, LT 2,1%)

KUIDAS OLUKORDA PARANDADA

- / Bürokratia ohjamine, riigieelarve revisjon ning riigi haldusfunktsiooni piiramine on paratamatud ja tuleb läbi viia;
- / konkurentsivõime suurendamiseks tuleb piirata õigusloomet ja uute reeglite ja nõuete kehtestamist. Iga uue nõude puhul tuleks alati vastata, kuidas see aitab majanduse ja ettevõtluse arengule kaasa (puudutab ka EL reegleid);
- / EL vahendid peaksid majanduslanguse ajal jõudma majandusse kiirendatult;
- / omavalitsuste motiveerimine läbi tulubaasi tagab selle, et tööstus ja ettevõtlus ka Tallinnast või Tartust kaugemale jõuaks ning väheneks „mitte minu tagahoovi“ lähenemine;
- / avaliku sektori investeeringud on jätkuvalt olulised ega tohiks väheneda, sh TA-sse;
- / ettevõtjad, kes otsivad uusi eksportturge, väärivad suuremat tähelepanu ja tuge.

KOKKUVÕTTEKS

- / Maksusüsteem ja maksumuudatused peavad aitama kaasa ettevõtete ja majanduskeskkonna konkurentsivõime ning ühiskonna jõukuse kasvule. Muutuste mõju tuleb eelnevalt koos ettevõtjate ja teadlastega hinnata;
- / majanduslanguse ajal maksude tõstmine aeglustab, mitte ei kiirenda majanduse taastumist;
- / iga maksumuudatuse puhul tuleb hinnata kulu kogumisele nii ettevõtjate kui riigi vaatest;
- / EL vahendid peaksid majanduslanguse ajal jõudma majandusse ja investeringuteks kiirendatult;
- / raske on näha tulevikus tootmisettevõtete konkurentsivõime kasvu, kui pole konkurentsivõimelist elektri hinda;
- / laenu võtmine investeringuteks ja mõistlikul tasemel eelarvedefitsiit on aktsepteeritavad, et aidata majandusel kohaneda;
- / ettevõtete tänane tulumaksusüsteem tuleb säilitada;
- / oleme muutunud Euroopas perifeeriaks ja peame leidma uusi argumente, miks keegi tahaks siia investeerida ja töökohti luua – strateegiliste eelisteni tuleks jõuda läbi ettevõtjate ja valitsuse dialoogi;
- / majanduskasvu tagavad investeringud ja stabiilne keskkond.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

